

cogitare debem^o aut possum^o. Sic autē s^t stātia diuina eternā z singularē suat vnitatē sic horū velatinozū p^ris sez z filij: pcedēt^r z de quo pcedit natura inseparabilē tener cū vnitatē p^ralitatē. Itā quēadmodū necē ē deū sp^s vnū z eūdū eē z nō aliū: et aliū ita pater nūq^z ē idē filio suo aut pcedēs illi a quo pcedit scōm has relatōes Sz pater ali^o ē: z fili^o ali^o ē: pcedēs ali^o a quo pcedit: nec vnq^z dici possūt de inuicē Quō g^o cū de^o nascit de deo: vl^o cū de^o pcedit de deo: nec substācia p^r amittere singl^ritatē: nec relatō p^ralitatē idcirco vnū ē ibi tria: z tria vnū. nec tñ tria de inuicē dicūt^r: nec incredibile debet esse in natura q^z sup oīa z oīb^z alijs dissimiles ē eē aliqd: cur^z exemplū i alijs reb^z nō valeat pfecte inueniri: hec autē tria latini dicunt psonas greci substācias. Sic em̄ dicim^z nos i deo substāciā vnam: tres psonas: ita illi dicūt vnā eēnciā tres substācias: idipm p substāciā q^z nos psonā significātes nec a nob aliquaten^z i fide discrepātes. Quō vero fili^o nascit de patre z spūssact^o pcedat a patre z filio nec tñ sit fili^o: qm̄ sicuti ē: videri i hac vita nō p^r btūs augustin^z velud p specm̄ i enigmate i libro de hac ipā trinitate diligēter cōtēplat^z ē. Et ego in monologiō meo p mea possibilitate disputaui Si q^s at^r vellet scire cur i sūma eēntia n^z l^o sit sex^z cur parēs ibi pon^z dicat^r p^r quā m^r aut ples fili^o q^z filia aut cur p^r tñ i genit^o fili^o tñ genit^o: spūssact^o nec genit^o nec ingent^o in eodē libello inueniet.

Explicet d^o fide xpiana siue icarnatōe vbi

Inci piūt capla in librū bti Anselmi ordinis sancti bndicti de pctō origiali z conceptu virginali. Capitlm. I.

q^z Ele sit original^r z psonalis iusticia Qualit^r hūana nā corrupta ē. II.

q^z nō sit pctm̄ nisi i volūtate rōali. III.

q^z nihil p se sit iustū aut iūstū nisi ipa iusticia vl^o iniusticia z q^z nihil puniat nisi volūtas vel iniusticia. Capitulu. III.

q^z malū q^z est pctm̄ siue iusticia: nihil sit

q^z cū punit d^s p pctō non La. V. puniat pro nihilo. Capitulu. VI.

q^z semē hoīs dicat^r i mōm z cōcipi in pctis q^zuis i eo nō sit pctm̄. Lapi. VII.

q^z i semine sūpto de virgie nō sit peccatū nec necessitas futuri peccati. VIII.

Lur pctm̄ q^z dāpnat hūanū genus magis imputat^r ade q^z eue cū ille post et per illam peccauerit. Capitulu. IX.

Lur grauētur pctō ade q^z ei^z cōscij non

q^z ppagatio de virgie nō (suerūt. X. subiaceat legi z meritis naturalis ppagationis z q^z tres sunt cursus rerū. XI.

q^z mala ade nulla rctitudie ad illā ho

q^z z si nō eēt (minē trāseant. XII. d^s sed pur^z hō: nec eē tñ illū talē qual^r p^rimus hō fact^z ē pposite ratōi nō refraget q^z scriptū ē hoīem de i mōo semie z iniq^rtatib^z cōceptū etiā si d^s aliqb^z pprie dictū

Quō massa peccatrix si sit (sit. XIII.

Lur iohan^z (toto peccatrix. XIII. nes z alij q^z similiter pcepti sūt p miraculū

Lur d^s icarna (nō sint p se liberi. XV. r^o sit cū de adā posset facē hoīs nō deos sine pctō tot q^z sufficerēt. La. XVI.

q^z de virgie iusta d^s cōcept^o sit nō ex necessitate: q^zsi de peccatrice nō posset: sed Quō ista ratō (q^z sic docebat. XVII. et altera alibi data concordent z different

q^z nar^o de virgie p origiali (XVIII. pctō habuit origialē iusticiā. La. XIX

De quātitate originalis pcti. XX.

Lur z quō descēdat in infātes. XXI.

q^z pctā parētū post adā nō cōpute^r i origiali pctō filiozū. Capitulu. XXII.

Quō noceāt aiabus eozū. XXIII.

Quō tñ null^o pot^ret pctm̄ p^ris: s^t suoz

Quid sit origiali pctm̄ et q^z. XXIII.

in oībus sit equale. Capitulu. XXV.

Cōtra illos q^z putāt infātes non debere dampnari. Capitulu. XXVI.

Quō in potētia habēdi iusticiā excuset eos post baptismū. Lapi. XXVII.

De conceptu virginali z pctō origiali.

De conceptu virginali

¶ In omni

b^o religioſe tue uolūtati uel ſi poſſi obſeq^z z ff z fili cariſſi me. **B**oſo tūcytiq; maxie de bitorē me iudico cū eā a me i te excitari intelligo. **L**ert^o at ſū cum i libro. **L**ur d^s hō quē ut ederēt maxie iter alios me ipulſi i q̄ te mecū diſputātē aſſūpli: legis aliā p̄ter illā q̄ ibi poſui poſſe uideri rōez quō de^o accepit hoīez d̄ maſſa peccatrice hūāni generis ſine pctō qz ſtudioſa mēs tua ad q̄rendū q̄ nā ſit illa ſi paz puocaf. **Q**ua prop̄ iuſtus uidere tibi timeo ſi qd̄ inde mihi uidef: dilectōi tue abſcōdo **D**icā igitur ſic bene uidef de h̄ q̄ ſetio ut nll^o de eadē re fidelē iprobē ſetētā: nec meā (ſi ueritati repugnare rōnabilē poterit ofidi) p̄nucacit̄ defedā. **I**llā tñ eiudē rei rōem q̄ in eodē opulſcō poſui omnio ratā z ſufficere (ſi bene cōſideret) exiſtio: nihil em̄ p̄hibet eiudē rei rōes p̄ſes eē q̄rū vnaq; ſola p̄t ſufficere. **A**d uidēdū igit̄ q̄lit̄ d^s homiēm aſſūpſit de generis hūāni maſſa peccatrice ſine pctō: p̄mū de origiali pctō neceſſe ē ueſtigare: qz de h̄ ſolo naſcit̄ hec q̄ ſtio. **M**ā ſi uidef quō x̄p̄s huic ſubiace nō potuit: q̄liter aſſūptio ſiue conceptio illi^o hoīs ab oī pctō libera fuit: palā erit. **O**rigiale ab origie denoiari dubiū nō eſt. **S**i q̄ origiale pctm̄ nō ē niſi i hoīe: uidef dici ab origie hūane nature qd̄ ē ab ei^o initio origiale: eo q̄ ab ipā hūane nature origie trahat̄: aut ab origie h̄ ē ab initō vniuſcuiuſq; p̄ſone qm̄ i ipā ei^o trahat̄ origie. **S**z qd̄ ab initio hūane nature deſcēdat nō uidef quando origo illius iuſta fuit quādo p̄imi parētes iuſti facti ſūt ſine pctō. **U**ideretur itaq; dici origiale ab ipſa origine vniuſcuiuſq; p̄ſone humane q̄uis ſi qd̄ dicat peccatuz uocari origiale eo q̄ ab ill deſcēdat i ſinglōs a qd̄ h̄z originē nature: n̄ cōtradicā ſi tñ n̄ neget̄ origiale pctm̄ cū ipā vniuſcuiuſq; p̄ſōe trahi origie. **L**icet em̄ i vno q; hoīe ſil̄ fuit z natura (q̄ eſt hō ſic oēs alij) z p̄ſōa q̄ diſcernit̄ ab alijs cū dicat̄ ille vlt̄ iſte ſuo p̄prio noīe: ut adā z abel: et vniuſcuiuſq; pctm̄ ſit i natura z p̄ſona: fuit em̄ pctm̄ ad ei^o hoīe qd̄ ē i natu

ra: z i illo q̄ uocat^o ē adā qd̄ ē i p̄ſōa. **E**ſt tñ pctm̄ qd̄ q̄ſq; trahit cū natura z in ipſa ſui origie: z ē pctm̄ qd̄ nō trahit ab ipā natura: ſed ipē fac̄ illd̄ poſt q̄ i p̄ſōa diſcreta ab alijs: p̄ſonis. **I**llud qd̄ qd̄ trahit i ipā origie uocat̄ origiale q̄ p̄t etiā dici naturale: non q̄ ſit ex eēntie nature ſz qm̄ p̄p̄ ei^o corūptōem cū illa aſſumit̄. **P**ctm̄ aut̄ qd̄ q̄ſq; fac̄ poſt q̄ p̄ſōa ē p̄ſonale p̄t noiari qz uicio p̄ſōe ſit. **S**ilī rōe p̄t dici origial z p̄ſonal iuſticia. **S**iqd̄ adā z eua origialit̄ h̄ ē i ipō ſui initio mox ut hoīes exiterūt ſine iteruallo iuſti ſil̄ fuerūt **P**ersonal̄ at̄ dici p̄t iuſticia cū iuſt^o accipit iuſticiā q̄ i origie nō habuit. **E**rgo adā z eua ſi iuſticiā ſeruaffēt origialē: q̄ de illis naſceretur origialiter: ſic illi iuſti eēnt. **Q**m̄ at̄ p̄ſōa liter peccauerūt. cū origialiter fortes z incorrupti haberēt ptātē ſp̄ ſeruādā ſine diſcultate iuſticiā: totū q̄ erat̄ infirmatū et corūptū ē. **L**oip^o qd̄ qz tale p^o pctm̄ fuit q̄lia ſūt brutoz aialiuū corūptōi z carnalib^o appetitib^o ſbiacētia: aīa x̄o qz ex corūptōe corpis z eiudē appetitib^o atq; ex i digētia bonoz q̄ pdidit carnalib^o affectib^o ē iſecta: nō potuit h̄ſe p̄ſonale iuſticiā.

Qualiter hūana natura corrupta eſt.

Et extra illos de illa nihil erat: tota iſirmata et corrupta ē. **R**emanſit igit̄ i ea debitū iuſticie integre ſine omī iuſticia q̄ accepit: et debitū ſatiffaciēdi qz eā deſeruit cū ipā corūptōe q̄ prop̄ peccatū icurrit. **S**ic itaq; ſi nō peccaſſet q̄lis ſctā ē a deo tal̄ ppagaref ita poſt pctm̄ q̄ lē ſe fec̄ peccādo tal̄ ppagaſ. **Q**m̄ igit̄ p̄ ſe nec ſatiffacere p̄ pctō nec iuſticiā derelictā recupare ual̄z et corp^o qd̄ corūptur agguat̄ aīam et tūc maxie qm̄ iſirmū ē ut i iſtātia: z i ytero m̄ſis vt nec itelligere iuſticiā poſſit: uidef eē nec eā iſtātib^o naſci cū debito ſatiffaciēdi p̄ p̄imo pctō qd̄ ſp̄ cauere potuit et cū debito habēdi origialē iuſticiā q̄ ſp̄ ſeruare ualuit. **N**ec ipotētia excuſat eā i ipis iſtātib^o qz i ill nō ſoluit qd̄ debet: qm̄ ipā ſibi ſe eā deſerēdo iuſticiā i p̄imis hoīb^o i qd̄ tota erat: et ſp̄ debitorū ē h̄ſe ptātē quā ad ſeruādā ſp̄ iuſticiā accepit: h̄ eē uideri p̄t i iſtātib^o origia-

et peccato originali

le pctm Ad dam etia pctā proximoꝝ pa-
 reū q̄ reddūtur i terciā et quartā genera-
 tōem Quis enī queri possit vtrūq̄ oīa hec
 intelligēda sint i originali pctō an nō : tñ ne
 propter hoc q̄ q̄ro videar leuigare illd̄ po-
 nā istō eē tale: vt a nllō graui⁹ oñdi possit
 Q̄ n̄ sit pctm nisi i volūtate rōnali.
 Et siue h̄ totū sit originale pctm si
 ue aliō min⁹ puto nullatenus illd̄
 posse asseri eē in ifāte añq̄ habeat
 aīaz rōalē sicut nec i adā fuisse iusticiā pū
 usq̄ fieri hō rōnal. Nā si adā z eua gene-
 rasset sine pcedēti pctō n̄ tñ eēt i seie iusti-
 cia nec eē possz pū q̄ formarēt inuicētes
 hoīem. Si ḡ semē hoīs n̄ ē susceptibile iu-
 sticiā pū q̄ fiat hō nō p̄t suscipere originale
 pctm añq̄ hō fiat. Nāpe originale pctm eē
 iusticiā dubitari n̄ dz. Nā si oē pctm ē iu-
 iusticia z originale pctm ē pctm: vtiq̄ ē z i-
 iusticia Sz si dic̄ aliq̄s n̄ ē oē pctm i iusti-
 cia. dicat posse s̄l i aliq̄: z eē pctm : z nullā
 eē iusticiā: q̄ videt̄ incredibile. Si x̄o dr̄
 originale pctm n̄ eē absolute dicēdū pctm
 s̄ cū additāto originale pctm sic pict⁹ hō
 n̄ de hō eē hō eē hō pict⁹ p̄ctō seq̄ q̄ ifās
 q̄ nllū hz pctm nisi originale mōs ē a pctō.
 nec fuit sol⁹ inter hoīes fili⁹ virgīs i vtero
 m̄ris et nascēs d̄ m̄re sine pctō. et aut n̄ d̄ q̄
 nā ifās q̄ mouē sine baptismo nullū h̄ns
 pctm p̄ter originale: aut sine pctō dāpnat.
 Sz nihil hoz accipim⁹ Quare oē pctm ē
 iusticia et originale pctm ē absolute pctm
 vñ seq̄ q̄ ē iusticia Itē si d̄s n̄ dāpnat ni-
 si p̄p̄ iusticiā dāpnat at̄ aliq̄e p̄p̄ ori-
 giale pctm ḡ n̄ ē aliō originale pctm q̄ iu-
 sticia Qd̄ si ita ē originale pctm n̄ ē aliō q̄
 iusticia id ē absētia debite iusticie n̄ videt̄
 eē iusticia nisi i natura: q̄ cū dz h̄re iustici-
 az n̄ hz: vtiq̄ originale pctm claudī sub ea
 dē diffinitōe iusticie. At si iusticia ē rctitu-
 do volūtati p̄p̄ se fuata nec ista rctitudo
 p̄t eē nisi i rōnali natura ḡ n̄ ē vlla natura
 susceptibil iusticie p̄ter rōnalē Quātr̄ qm̄
 iusticia n̄ p̄t eē nisi vbi iusticia dz eē: origi-
 nale pctm: q̄ ē iusticia n̄ ē nisi i natura rō-
 nali. Rōnal at̄ natura n̄ ē nisi d̄s z āglus
 et aīa hoīs p̄ q̄ hō dr̄ rōnal z sine q̄ n̄ ē hō
 Qm̄ ḡ n̄ ē originale pctm nec i dō nec i an-
 glo n̄ ē nisi hoīs aīa rōnali. Sciēdū q̄ ē

q̄ iusticia n̄ p̄t eē nisi i volūtate n̄ iusticia ē
 rctitudo volūtati p̄p̄ter se fuata q̄re nec
 iusticia. Nō em̄ vocat̄ absētia iusticie iu-
 sticia nisi vbi dz eē iusticia. Nihil itaq̄ p̄t
 ipam iusticiā v̄l iusticiā dr̄ iustū v̄l iustū
 nisi volūtas aut p̄p̄ter volūtate iustā v̄l i-
 iustā Per hāc dicim⁹ iustū v̄l iustū hoīez
 v̄l āglm̄ iustā v̄l iustā aīam siue actōem.
 Nihil p̄ se sit iustū aut iustū nisi ipa
 iusticia v̄l iniusticia et q̄ nihil puniat nisi
 Ibi ei siue (volūtas v̄l iusticia)
 n̄ s̄ba siue actō siue aliq̄ aliō p̄ se cō-
 sideratū ē iustū nisi iusticia: aut i-
 iustū vel pctm nisi iusticia nec ipa volun-
 tas i q̄ ē iusticia siue iusticia Aliō ei ē vis
 illa aīe p̄ q̄ ipa aīa vult aliō: q̄ vis instrū-
 volēdi p̄t dici (s̄c̄ vis⁹ instrumētū vidēdi)
 q̄ volūtate noīam⁹: et aliō ē iusticia quā
 h̄ndo iusta volūtas: z q̄ carēdo iusta vo-
 cat̄ D̄ ei volūtas eiusdē instrumēti ad af-
 fctōes z v̄l q̄ h̄ lōgū ē inserē. Accipi ap-
 petit⁹ q̄s aplos carnē vocat̄ (q̄ cupiscit
 aduers⁹ sp̄m: z legē pcti q̄ ē i mēbr̄ repug-
 nātē legi mētr̄) iustū v̄l iustū s̄t p̄ se p̄siderā-
 di. Nō ei iustū faciūt v̄l iustū sedētē: s̄ i-
 iustū tāntū volūtate (cū n̄ dz) p̄feciētē Dic̄
 ei ap̄ls nihil dāpnatōis eē h̄ns q̄ s̄nt i x̄po
 ihu q̄ n̄ sc̄bz carnē ābulāt idest: n̄ carnī vo-
 lūtate p̄feciūt Nā si s̄tētē sine p̄fesu iu-
 stum facerēt seq̄rē dāpnatio. Quare nō
 eos s̄tēre s̄ eis cōs̄tēre pctm ē Si em̄ iusti
 p̄ se eēt q̄tēs ill̄ p̄fētēt iustū facēt Sz
 q̄s bruta aīalia ill̄ p̄feciūt n̄ d̄nr̄ iusta Itē
 si pctā eēt aufert̄ i baptismo cū oē pctm
 abstergit q̄ neq̄ fieri palā ē Quare n̄ ē
 i eoz eētia vlla iusticia s̄ i volūtate rōa-
 li illos iordiatē seq̄nte Lū ei ill̄ resistit vo-
 lūtas cōdelectādo legi di fm̄ iterio: ē hoī-
 nē tē ē iusta volūtas Iusticiā ei q̄ lex iubz
 z legē dei dic̄ q̄ a dō ē z legē mētr̄ q̄ p̄ mē-
 tē itelligit sic lex vet⁹ lex dei dic̄ q̄ a dō
 ē z lex moīsi q̄ p̄ moīse mīstrata ē. Qd̄ q̄
 dē dixi nllā actōem p̄ se iustā dici s̄ p̄p̄ter
 iustā volūtate i ill̄ planū ē q̄ n̄ iuste pos-
 sūt fieri aliq̄n̄ vt ē hoīez occidē: sic fec̄ fi-
 nees: z vtriusq̄ sex⁹ cōmixtio vt i iugio
 z sic i brut̄ aīab⁹ In ill̄ vero q̄ nūq̄ nisi i
 iuste p̄t eē vt ē p̄ iurium z qd̄ aīa q̄ nec
 sunt nomināda nō ita facile itelligit Sz
 si aliqua actio: q̄ fit aliud: q̄ nō ē nisi dū fit

originali
 lo q̄ vocat̄ eā adā q̄
 i qd̄ q̄s trahit cū natura
 ier: z pctm qd̄ nō trahit
 d̄ ipē fac̄ illd̄ postq̄ i p̄
 p̄sonis. Illud qd̄ q̄s trahit
 vocat̄ originale q̄ p̄t m̄
 n̄ q̄ sit ex eētne natura
 ipōem cū illa allumē. q̄
 fac̄ postq̄ p̄sōa ē p̄sona
 o p̄sōe sit. S̄c̄ rōe p̄t
 iusticia. S̄c̄ adā z eua
 dō sui initio mor vt hoīes
 teruallo iustū s̄l fuerit p̄
 iusticia cū iustū accipit
 o habuit. Ergo adā z eua
 tēt originale: qd̄ illa rō-
 r: sic illi iustū eēt. Qm̄
 uerūt. cū originale pctm
 abēret p̄tēte s̄p̄ feruāt
 iusticia: totū q̄ erāt iustū
 ē. Lōp⁹ qd̄ q̄ talē p̄
 nūtoꝝ aīaliū corruptōem
 n̄ b̄ accētia: aīa h̄oīes
 s̄ z eūsdē appetit⁹
 noꝝ q̄ p̄didit carnē d̄
 nō potuit h̄re p̄sōa
 er hūana natura corruptōem
 q̄: tota natura hūana d̄
 vtra illos de illa n̄
 firmata et corruptōem
 rebūt iusticie integritatē
 accipit: et debuit iusticiā
 ū ipa corruptōe q̄ p̄p̄
 Sic itaq̄ si nō potuit
 al̄ p̄pagare et ita p̄p̄
 ido tal̄ p̄pagat. Qm̄
 cere p̄ pctō nec iusticiā
 e valz et coꝝ q̄ p̄
 n̄ et tūc maxie qm̄
 tēro m̄ris vt nec iusticiā
 videt̄ eē nec eā iusticiā
 affaciēdi p̄ p̄mo pctō
 t et cū debito habēdi
 p̄ seruare valuit. Nā
 i ipis s̄ h̄ns: q̄ illi
 ipa sibi fec̄ eē d̄ d̄
 d̄b⁹ i qd̄ tota creatura
 atē quā ad seruandū
 eē videri p̄ iusticiā

et peccato originali

hominē pro peccato: cū pro nihilo puniri nō debeat. Quibus quibus humilis sit questio tamen quia quod querunt ignorant. aliquid breuiter respondendum est. Licet pariter nihil sit absentia iusticie: z vbi debet esse iusticia z vbi nō debet esse: punit tamē deus recte peccatores nō pro nihilo sed propter aliud. (quod in p̄fato libro dixi) quia z debitum sibi honorem quem sponte reddere noluerunt ab inuitis exigit: z ne quid in ordinatuz sit in regno eius: eas seperatim a iustis ordine competenti disponit. Creaturas autem in quibus iusticia non debet esse non punit: pro absentia iusticie: hoc est pro nihilo: quia non est aliud quod ab illis exigat: nec ordo congruus viuuerstatis rerum hoc expostulat. Sic itaq; cum punit deus pro peccato quod ē absentia debite iusticie: que nihil est: non omnino punit pro nihilo et verum est: quia nisi sit aliud propter quod punire debeat: omnino nō punit p̄ nihilo. Nā peccatū z iniusticiam nihil esse z hec nō esse nisi in rationali volūtate nec yllam essentiā pprie dici iniustā nisi volūtate: ex hys que dicta sūt apertū eē existimo. Unde itaq; sequi q; aut infās statim ab ip̄a cōceptione aiām habet rationalem: sine qua volūtatem rationalem nequit habere: aut in eo non est originale peccatum mox cum cōceptus est. Quia autem mox ab ip̄a cōceptione rationalem animam habeat: nullus humanus suscipit sensus. Sequitur enim vt quotiens susceptum semen humanū: etiam ab ipso momento susceptionis parit: ante q; perueniat ad humanā figurā tocians damnatur in illo anima humana: qm̄ non reconciliatur per xpm̄ qd̄ est nimis absurdum. Hec igitur pars huius diuisionis penitus relinquēda est. Sed si non statim infās ab ip̄a cōceptione habet peccatū: quid dicit. Job deo. Quis potest facere mūdum de immūdo conceptum

semine: nisi tu qui solus es? Et quomodo vex est. quod dicit Dauid: in iniquitatibus cōceptus sum z in peccatis cōcepit me mater mea? Querā igitur si possum: quō (quibus nō statim ab ip̄a cōceptione) sit in infātibz peccatū de immūdo tamen semine in iniquitatibus z peccatis concipi dicatur. Sepe vtiq; diuina scriptura asserit aliud esse quādo nō est: idcirco quia certū est futuz esse. Sic quippe deus ad deligno vetito dicit. In quacūq; die comederis ex eo morte morieris: non quod ea die mortuus sit corpore: sed qm̄ die illa necessitatem accepit aliquādo moriēdi. Et paul⁹ simili liter ob necessitatem moriēdi aliquādo ait. Si autem xps̄ in vobis est: corpus quidem mortuū est propter peccatum: spūs vero viuūt propter iustificationē. Non em̄ corpora eorū quibus loquebatur mortua erāt sed mortura propt̄ peccatū: quia per vnū hominem peccatū in hūc mūdū intravit: z p̄ peccatum mors. Sicut in adā oēs peccauim⁹ quādo ille peccauit nō q; tūc peccauim⁹ ip̄i qui nō dū eramus. Sed q; de illo futuri eram⁹ et tūc facta est illi necessitas: vt cum esse m⁹ peccarem⁹ qm̄ per vnus inobediētiā peccatores cōstituti sūt multi. Simili mō de immūdo semine in iniquitatibus z in peccatis cōcipi potest hō intelligi nō q; in semine sit imūdicia p̄cti aut p̄ctm̄ siue iniquitas sed q; ab ip̄o semine et ip̄a cōceptōe ex qua incipit hō esse accipit necessitatem vt cū habebit animā rationalem habeat peccatū immūdicia que nō est aliud quā peccatum z iniquitas. Nam etsi ex viciosa concupiscentia generet infās nō tamē magis ē in semine culpa quā est in sputo vel in sāguine si quis mala volūtate expuit aut de sāguine suo aliud emittit: non em̄ sputum aut sanguis sed mala volūtās arguitur. Patet igitur quomodo z infantibus nō statim ab ipsa conceptōe sit peccatum z

De cōceptu virginali

vera sūt q̄ de diuina scriptura opposui
Quippe non est in illis peccatū q̄ non
habēt (siue qua nō inest peccatū) volū-
tatem ⁊ tamen dicitur inesse qm̄ in semi-
ne trahūt peccādī (cū homines iā erūt)
necessitatē. Si ḡ hec vtputo vera sunt:
que assumit de parēte ad prolē q̄ nullā
habet volūtātē nullū est in eo peccatū.

¶ Semē hoīs dicatur immūdum et
cōcipi in peccatis q̄uis i eo nō sit pctis.

¶ Taq̄ perspicuū est quod in eo
quod filius dei in personā suā
assūpsit de virgine: nulla potuit
esse peccati macula. Sed ⁊ dictum est
quia semen a parētibus trahitur cuz ne-
cessitate peccati futuri cū fuerit anima-
tum anima rationali: hoc vtiq̄ non est
propter aliud nisi quia humana natura
nascitur in infātibus (vt dixi) cum debi-
tus satisfaciēdi p̄ peccato ade (⁊ secūdū
quod posui proximorū parentū) qd̄ ne-
qua q̄ facere potest: ⁊ q̄diu nō facit pec-
cat. ⁊ quia sola per se non valet iusticiā
habere quā deseruit: ⁊ anima q̄ grauaf
corpore q̄ corrūpitur nequit eam saltez
intelligere que nec seruari potest nec ha-
beri nō intellecta. Quapropt̄ si ab hīs
necessitatibus semē assūptū de virgine li-
derum ostēdi poterit: palā erit: quia nul-
lam peccati necessitatē traxit. Ad sola
quidē necessitas qua hūana natura so-
la p̄ se iusticiāz recuperare nequit: ⁊ illa
qua corpus quod corrūpitur aggrauat
animā vt eandem iusticiā: nec acceptāz
in etate perfecta: sine auxilio gratie ser-
uare: nec in infātibus saltem intelligere
queat ab illo semē sint aliene. facile mō-
strari valet per vnitātē p̄sonalē assūmē-
tis ⁊ assumptę nature si prius necessitas
illa repellit qua ad satisfactionē p̄ pec-
catis primorum ⁊ proximorū parentum
astringi videtur. Sed q̄ illud nullū se-
quatur a proximis parentibus debituz
dubium nōn erit si a debito primorū pa-
rentum intelligi poterit. Hoc igitur ad:

iuuante deo conabor primū quomodo
cognosci possit ⁊ inuestigari: quatenus
hoc demonstrato in alijs non sit necesse
multum laborare.

¶ In semine sūpto de virgine nō sit
peccatū nec necessitas futuri peccati.

¶ Quod mihi videtur querēdū
in primis cur sepius ⁊ speciali-
ter peccatū (quo dāpnatū est hūa-
num genus) magis imputet̄ ade q̄ eue
cum ipa prius peccauerit et adā post et
per illam. Dicit em̄ ap̄tus. Sed regnā-
uit mors ab adā vsq̄ ad moysen etiam
in eos qui non peccauerunt in similitu-
dinez preuaricatōis ade. Adulta quoq̄
alia legūtur que magis adam q̄ euam
criminari vidētur. Quod ideo fieri exi-
stimo quia illa duorum copula tota in-
telligitur in nomine principalis partis:
sicut sepe p̄ partem totum solet signifi-
cari: aut qm̄ adam cū costa sua q̄uis in
mulierem edificata dici poterat adā: si-
cut legitur quia deus masculū ⁊ feminā
fecit eos ⁊ benedixit eis. Et vocauit no-
men eorū adam in die quo creati sunt.
Aut idcirco quia si nō adā sed sola eua
peccasset non necesse erat totum huma-
num genus perire: sed solam euā pote-
rat namq̄ deus de adam in quo semen
omniū hominum creauerat aliā facere
mulierem p̄ quā de adam propositū dei
perficeretur. Eisdem rationibus signifi-
cabo p̄ nomen ade eos ambos nisi cum
necesse erit eos discernere.

¶ Cur peccatū quo dāpnatur hūanum
genus magis imputatur ade q̄ eue cuz
ille post ⁊ per illā peccauerit.

¶ Si quidē vnusquisq̄ filius ade
homo per creationē ⁊ adāz per
propagationem ⁊ persona p̄ in-
diuiduitatē qua discernit̄ ab alijs. Nō
em̄ habet hō esse ab adā: sed p̄ adā. Nō
sicut adam nō se fecit hōiem: ita nō fecit
in se naturā ppagādī sed de q̄ eū crea-
uit hōiem fecit in eo hanc naturā vt de

et peccato originali

propagarētur hoīes. Dubiū autē nō est
vnde vnusquisq; alligetur debito de quo
agitur: nō em̄ inde quia homo ē: nec qz
persona est. Nam si idcirco vnusquisq;
huius debiti reus est: quia ē homo aut
persona: necesse erat adam priusq; pec-
casset ad hoc debitū astrictum esse quia
erat homo et persona: quod ē absurdū
simū. Restat igit̄ vt p hoc tantū sit debi-
tor: qz est adā sed nō simpliciter qz ē adā s̄
qz est peccator adā: quippe sequeret̄: qz
si nūq; peccasset adā tñ qui de illo ppa-
garētur cū hoc debito nascerētur qz im-
pium est. Non incōgruū est hoc repe-
re qz iam supra dictū est: cur scilicet vnus-
quisq; peccato vel debito ade grauetur
idcirco: quia de illo ppagatur cum eius-
dem peccati consciuus non fuerit. Lum
enim fecit deus adam fecit in eo naturā
propagandi qz subiecit eius potestati vt
ea vteretur pro sua voluntate: qz diu ip-
se vellet subditus esse deo: nō vt illa vte-
retur bestiali v̄ irrationali voluptate s̄
humana et rationali voluntate. Sicut
enim est bestiarum nihil velle cum rati-
one: ita hominū est nihil velle sine ratio-
ne: quod semp dberet: quia potestatez
hanc accepit adam z eā semper seruare
potuit. Dedit etiam illi deus gratiaz vt
sicut quando illū condidit (nulla propa-
gandi operāte natura aut volūtate crea-
ture simul) fecit eum z rationalem et ius-
tum: ita simul cū rationalem haberent
animam: iusti essēt quos generaret ope-
rante natura: et volūtate: si nō peccaret
Eadem quippe ratione qua monstra-
tur rationalem naturā iustam esse crea-
tam (quod in prefato feci opusculo) pro-
bat̄ etiā: qz qui ex humana natura ppa-
garētur nō precedente peccato ex neces-
sitate: iustitiam pariter haberēt: cum ra-
cionalitate. Siquidem qui creauit pri-
mum hominē sine parētum generatōe:
creat etiam omnes qui per creatam fiūt
ab illo propagandi naturā. Omnis igit̄

tur homo si peccatum non precessisset si-
mul esset sicut adam z iustus et rationalis.
Quoniam vero adam subditus no-
luit esse dei voluntati: ipsa natura pro-
pagandi qzuis remaneret: non fuit sub-
dit ita eius voluntati: sicut esset si nō pec-
casset et gratiam qz de se propagādi ser-
uare poterat perdidit: atq; omnes qui
operante natura qz acceperat propagā-
tur eius astricti debito nascuntur. Prob-
rem qm̄ humana natura (que sic erat in
adam tota vt nihil de illa extra illū eēt)
peccando sine omni necessitate deū ex-
honorauit (Unde z p se satisfacere non
potuit) gratiam qz acceptā propagan-
dis de se semp potuit seruare perdidit:
z peccatū secum comitante pena pecca-
ti (qz tūcunq; per datam ppagandi na-
turam ppagetur) trahit. Hunc igit̄ cō-
siderandum est vtrū hec quasi heredi-
tas peccati z peccati pena ad hominē p
virginem de adā propagatā iuste ptrā-
seat. Certum quidē est qz adam non ac-
cepit naturam propagādi nisi per virū
simul z mulierem. Siquidem hūana na-
tura non habet z impossibile cognoscit
vt solus vir aut sola mulier hominē ge-
nerare queat: natura tamē voluntate p-
pria operāte. Sicut nāq; lim² terre non
acceperat naturā aut volūtate qua ope-
rante vir primus de illo fieret: qzuis eēt
de quo a deo fieri posset: sic nō est facta
mulier de costa viri aut vir de sola mu-
liere operante natura aut volūtate hoīs
Sed deus propria volūtate z potestate
fecit virum de limo vniū: z alterū de so-
la femina: z feminam de solo viro: licet
enim nihil fiat: nisi voluntate dei faciēte
aut permittēte: quedam tamen sola po-
testas z volūtas eius facit: quedam cre-
ata natura: quedā volūtas nature. Sed
sicut creata natura nihil per se facere po-
test nisi quod a volūtate dei suscepit ita
volūtas nature nequit per se qzq; ope-
rari nō qz natura adiuuat aut concedit.

De cōceptu virginali

Sola dei volūtas fecit in principio rez naturas: dans quibusdā cōpetētes singulis volūtas: vt nature z volūtas secundū ordinē sibi traditū suū opus: in rerū cursu p̄soluerēt: z adhuc multa facit cum de eisdem naturis et volūtatib⁹ operatur: quod ille secundū suū vsū et propositū nequaquā facerēt. Soli⁹ quippe volūtas dei est opus tū mare siccū iter intra se populo p̄bet: tū mortui resurgūt: tū aqua subito in vinū couertitum spūsācto corda hoīm ea que nec p̄ se nec per aliam creaturā sciūt docētur: tū noxie volūtas a suo impetu sola gratia regente ad hoc quod prodest cōuertitur: cū alio multa fiūt que nec creatura nec eius volūtas per vsitatū cursū suum operatur. Natura leuia cursū grauiā deorsum trahit: terrā aliquādo p̄ volūtas colente z semināte: aliquādo nullo volūtas opere p̄cedēte herbas et arbores innumeras producere z eas fructificare facit: z alia multa que facilius vsu quā doctrina cognoscim⁹. Volūtas imputatur illa que sunt hoīs iter facere: edificare scribere: loqui: z similia quā non nisi volūtas facit. Cum igit omnia que fiunt si diligēter considerētur fiant aut sola volūtas dei: aut natura secundū vim a deo illi inditam: aut volūtas creature: z ea quā nec creatura nec creatura nec volūtas creature: sed solus deus facit: semp mirāda sint apparet: quia tres sūt curūs rerum scilicet mirabilis: naturalis volūtarius: z mirabilis quidē alijs aut eorū legi nullaten⁹ subditus est: sed libere dominat neq; illis facit iniuriam quando eis obuiare videtur: quia nihil habēt nisi quod ab illo acceperūt nec ille dedit eis aliud nisi sub se. Quā ergo ppagatio viri de sola virgine ita nō est naturalis aut volūtaria sed mirabilis: sicut illa que mulierē ptulit de solo viro: z sicut creatio viri de limo: palā ē quia nequaquā subiacet legib⁹ z meritis illi⁹ pro-

pagatōis quā z volūtas z natura quāvis discrete opentur (aliud em̄ ibi facit volūtas aliud natura) pariter tū verus est hō z adā de nō hoīe z ihesus d̄ sola muliere: z eua de sola viro: sicut est ver⁹ hō quilibet vir aut mulier de viro et muliere. Quis aut hō aut adam est: aut de adā ē sed eua de solo adā ē: z oēs alij de adā et eua. Quā nāq; maria de qua sola est ihesus de adā z eua est nō potest ipse de eisdem nō eē. Sic nāq; expediebat vt q̄ redēpturus erat genus hūanū: eēt z nasceretur de patre z matre omnium.

Lur grauentur peccato ade qui eius conscij non fuerunt.

Quomō aut fili⁹ virgīs non subiacet pctō aut debito ade scilicet sic quoq; difficile nō ē intelligere. Si quidē adā fact⁹ est z iust⁹: z libera pctō: z debito sepe fato et a pena pcti: et beat⁹ z potens seruare semp acceptā iusticiā: z p̄ iusticiā eā quā dixi libertatē z beatitudinē. Quā ergo cū hec bōa sine omni difficultate posset seruare sibi: non seruauit ea sibi ipse abstulit z horū se cōtrarijs subiecit: fact⁹ ē itaq; seruus pcti sine iusticie debiti: quō reddere nequit et miserie: de qua ē in potētia: bona p̄dita recupandi. Sicut igit aliter nequiuit sibi auferre bōa que habebat: z attrahere mala que nō habebat: quā nō seruādo sibi bōa cū potuit: ita nulli alij valuit eadem bōa auferre atq; mala inferre: nisi nō seruādo bōa cui seruare quiuit. Seruare aut nulli potuit ea bōa nisi illis quā generatōis ptātez volūtas subditā accepit. Nulli ergo persone quāvis de eo ppagante trāsmittere mala p̄dicta potuit in cuius generatōe nec natura illi data est ppagādi: nec volūtas ei⁹ quā op̄rata est aut operari valuit.

Quā ppagatio de virgine nō subiacet legi z meritis naturalis ppagatōis z quā tres sint cursus rez.

Quare ade mala p̄dicta nulla

et pecc

...puro rationis me
...ocallatur iusticiā
...intelligitur vt per
...natura: nō v
...data p̄as p̄od
...volūtas
...hominē noce
...peccato de virg
...peccati seu debiti
...necessitas p
...non assumatur in
...p̄as homo fiat: z
...non debuit: rāde
...nec ab ipso
...grauati apre
...cum quā sim
...virtute p̄od
...nō debere
...ē cōmptētē z li
...facere z anōnā
...volūtas de m
...peccatum. Quā
...non cognoscit q̄
...cū si quā
...faceret deus: vt dicit
...non minus p̄od
...quam fuit ad
...factus fuit.
...nulla ade nulla recurrendū
...transit.
...si alius mens non c
...quod de seruire homis tue
...non esse in illo peccati aut
...sed in m̄dum pec
...propt̄a futuram
...hōmōem
...in ipsa cōceptio: po
...oppositi legi. Quā
...m̄dum de im̄do
...concepit
...m̄ter me
...non indigo vt qd n
...Sed pot̄o vt qd
...m̄dum. Illi vāq; qu
...ea intelligi

et peccato originali

Item si diligenter puro rationis intuitu sapiētem dei speculamur iusticiā. **I**tem absurdum intelligitur vt per illud semen: quod nō creata natura: nō volūtas creature: nō illi data ptās producit aut semināt: sed solius dei volūtas propria ad procreādum hominē nouo virtute mundum a peccato de virgine segregat alieni peccati seu debiti siue peccati ad eūdem hominem necessitas ptrāseatur: vlla etiam si non assumatur in persona dei sed vt purus homo fiat. **I**tem eadem (ipsa qua non debuit) ratōe deo adam facere nisi iustum nec aliquo debito sine in cōmodo grauati apte mēs rationalis cognoscit eum quez similiter propria voluntate et virtute procreauit alicui malo subditū fieri nō debere: qm̄ nimis incōueniēs ē omnipotēti et sapiēti dei bonitati talem facere rationalē naturam sola propria voluntate de materia in qua est nullum peccatum. **Q**uod qui non intelligit: non cognoscit qd̄ deo non cōueniat. **Q**uapropt̄ etiā si purum hominem sic faceret deus: vt dictum est necesse eēt eum non minori p̄dicitum iusticiā et beatitudine quam fuit adam cū p̄imum factus fuit.

Quod mala ade nulla rectitudine ad illum hominem transeāt.

Am si alicuius mens non capit quod de semine hominis dixi scz non esse in illo peccatū ante aut maz rationalem sed in mūdum peccato dia et iniquitate propter futuram imūdiciam cū iam erit homo: atq; putat illū immundū esse in ipsa cōceptiōe propeā qz sicut ipse mihi opposui: legi. **Q**uis potest facere mūdum de imūdo cōcepte. et. **I**n iniquitatibus conceptus sū et in peccatis cōcepit me mater mea: nō: hoc laboro quia non indigeo vt qd̄ nō potest capere capiat. **S**ed peto vt qd̄ breuiter dicam attendat. **I**lli vtiq; qui h̄ dixerunt aut noluerūt ea intelligi de omni

hominis semine aut tātum de illo quod cū consensu seminat voluptatis quod non esset nisi brutorum animalium si hō nō peccasset. **A**t si de omni hoc senserunt: q̄ semen de sola virgine sūptum in mundum tāti viri asseruerūt: quod impiū ē credere. **I**tem itaq; hoc de illo scripserūt. **S**ed si de aliquo hoīs semine hoc iuxta hunc sensum ptulerunt: non nisi de illo quod cum p̄dicta voluptate concipit̄ intelligi voluerūt. **H**oc aut̄ nullatenus refragatur nostre rationi que semen de virgine sumptum asserit esse mundum q̄uis de massa peccatrice. **I**tem quemadmodū cecitas nō est nisi in aliqua parte hoīs q̄uis homo dicat̄ cecus nisi in oculo vbi debet esse visus: nō enim est in manu vel in pede: nec surditas nisi in aure cū hō dicat̄ surdus: ita licet massa generis hūani peccatrix nomine nō tū in vlla parte est eius peccatū: nisi vt dixi in voluptate q̄ in nulla hoīs cōceptiōe semē habere cognoscit̄. **Q**uāobrem nulla rōe vera aut vera simili cōtradictōe si cōsideretur que supra dicta sūt iam libere possum⁹ cōcludere quia nulla rō nulla veritas null⁹ intellect⁹ permittit ad hoīem de virgine cōceptū de peccato masse peccatricis q̄uis de illa sit assumptus aliō potuisse aut debuisse accedere etiā si nō esset deus.

Quod si nō esset de⁹ sed pur⁹ hō nec eēt tū esse illū talē esse qualis pri⁹ hō fact⁹ ē p̄posite rōi nō refraget q̄ scriptū ē hō / minem de in mōdo semine et iniquitatibus conceptum etiam si de aliq̄bus proprie dictum sit

Quod si obicitur mihi iohannes baptista et alij qui de sterilibus et in quibus p̄senectute natura generādi iā erit emortua p̄pagati sūt et quasi per similem rationem putātur debuisse nasci sine peccato et pena peccati: quia per miraculum concepti sunt valde vtiq; intelligenda est ab istis

De cōceptu virginali

aliena ratio illa que virginalē pceptio / nū liberā ab oī peccati mōstrat necesi / tate. Aliud est eīm mādatum z in opina / bile atq; nature incognitū facere : z aliō / naturā aut etate aut aliquo vitio debili / tatam sanare : z ad suū opus reuocare. / Nam si adā non peccasset sicut ipse nul / la senectute nulla causa infirmat^o desi / ceret sic natura ppagandi creata in illo / et ad vtēdum vt iam dictum eius ptati / subdita nullo casu a suo cursu impedi / ret. Nō ergo in iohanne z similibus est / aliō nouū nature ade sicut ē in filio vir / ginis datū sed quod suis causis ifirma / tum erat cognoscit esse reparatū. Qua / re qm̄ illi p ppagatōem naturalē dataz / ade sunt generati nequaq; possunt aut / debent ei de quo agimus in conceptōis / assimulari miraculo : aut ab original vi / culo peccati ābsoluti possūt offēdi.

Quomō māssa peccatrix nō sit tota

Distat dicet ali / (peccatrix / quis si pur^o homo qui de^o non / eēt potuit fieri de adā sine omī / peccati contagione sicut dicitur cur neces / se fuit deū incarnari cū aut per vnū talē / qui esset sine omni peccato posset pecca / tores deus redimere : aut tot qd̄ necessa / rī erāt ad perficiēdam supnam ciuitatē / hoies simili miraculo facere. Ad h̄ bre / uiter respōdebo. Ideo deus fact^o ē ho / mo quia nō sufficeret ad redimēdos ali / os sicut in prefato opusculo mōstratum / est homo nō deus. Idcirco etiā nō fecit / tot hoies tales quod necessarij erant ne / si nullus de ppagatōe naturali saluare / tur frustra naturam illā in adam condi / disse z quasi q nō bene fecisset correxis / se videretur q summe sapiētie nō cōue / nit de aliqua natura facere : non lōge su / pra inuestigare pposui quō semē sūptū / de virgine quo monstratū erat nullū eē / peccatum libera necessitatibus pdictis / in quibus oēs alios hoies cōcepti posue / ram posset intelligi. Et de illa quidem

necessitate qua recuperare iusticiā q̄ de / seruit hūana natura p se nequit z de illa / qua corpus q̄ corrūpitur aggrauat ani / mā z maxime in infātibus illuz liberari / posse quia hō ille deus esset cōfidebā : si / prius ab illo necessitas peccati et debiti / ade z proximozū parētum rationabili / ter alienarētur. Incepi itaq; q̄rere quō / valeret hic intelligi de necessitate pecca / ti z debiti ade z de alijs vt postea facili^o / qd̄ querebā inueniretur : z habundante / gratia illius de cuius cōceptōis agitur / mūdicia factū est vt non mō ab oī pec / cato z debito z necessitatib^o p̄fatis liberū / cognoscere sed insup hoiem ita cōcep / tum esse debere pdictum nō munerī iusti / cia vel beatitudie qm̄ i qua fact^o ē adz / intelligibili ratione etiā si non deus sed / purus homo esse pbaretur. Si quidem / pariter irrationabile videbāt z pctm̄ et / penam peccati ab illis parētibus ad il / lum p talem ppagatōem descendere et / deum spōte rationabilē naturā iniustaz / aut nulla eius pm̄erēte in iudiciā mise / ram facere.

Lur iohānes z alij qui sūlter cōcepti / sūt p miraculū nō sint per se liberi.

Clamuis ḡ d̄ mūdissima virgie / q filius dei verissime cōceptus sit / nō tamē hie ea necessitate factū / est quasi de peccatrice parēti iusta ples / rationabiliter p huiusmodi ppagatōez / nequiret. Sed quia decebat vt illi^o ho / minis pceptio de matre purissima fieret / Nēpe decēs erat vt ea puritate q̄ maiō / sub dō neq̄ intelligi virgo illa iteret cui / de^o p̄ vnū filii suū quē de corde suo / equalē sibi genitū tāq; seipsū diligebat / ita dare disponebat vt naturaliter esset / vnus idemq; cōmunis dei patris z vir / ginis filius z q̄ ipse filius substātaliter / faceret sibi m̄sem eligebat : z de q̄ spūs / sanctus volebat z operatur^o erat vt cō / ciperetur z nasceret ille de quo p̄cede / bat. Qualiter aut virgo eadez p fidem

De cōceptu

...munda si
...de hoc ipso vno
...ratione inter
...ad questionem vna
...sicut ambe simul
...actiones que
...
...incarnatus sit cum
...homines nō deos
...sufficerent.
...idem tēdant
...vno dicitur q̄ ipse
...potuit monstrat
...peccatrix virgine
...dominus natura p̄
...peccati potest debere
...nulla ratione resp̄
...p̄ceptōe producere. Illa
...in tota virgine effem
...modum per fidem mūd
...in ista omnia monē
...libet corrupcionis su
...hominis apere reditu
...quodlibet oim de hoc ipso
...fidei ratione si diligēt
...voluntat. Quapropter
...quodlibet nisi p̄a volūta
...volūte et resp̄p̄o sūlter
...p̄ceptus est.
...virgie iusta deus cōcept
...esset quasi de peccatrice
...itaque sic decebat.
...vnde videtur de peccato
...non cognati sicut p̄posui
...sicut dicitur et quō ad h̄
...p̄ceptū nulla ratio
...parētibus ponit sed p
...naturas fieri ratioe ep̄gim
...idem qm̄ de isto patet
...de ista matre scdm̄
...ab ipso cogit vt
...non unōq; p̄o
...suis filii ade trahet a su
...originalē habere dicit

De cōceptu virginali

ante ipsā conceptōem mundata sit dicitur
vbi aliā rationem de hoc ipō vnde agitur
hic reddidi que due rationes intellectui
meo vidētur ad questionem vnaqueque
per se sufficere: sed ambe simul aīo vim
rationis et decorem actiones querētī cō-
piose satisfacere.

Ur deus incarnatus sit cum de adā
posset facere homines nō deos sine pec-
cato tot quot sufficerent.

Quis ad idem tēdant in hoc
tamen differunt q̄ ipsa quidem
quā hic protuli monstrat deum
etiam de peccatrici virginis substātia
qm̄ nusq̄ est in hominis natura p̄ter vo-
lūtatem peccatū prolē debere iustā imo
non nisi iustā nulla ratione repugnante
tali propagatōe producere. Illa vero p̄-
bat q̄ etiā si in tota virginis essentia pec-
catum esset: tamē ad huiusmodi cōcep-
tionis mūdiciam per fidem mūda fieri
possit. Atq̄ in ista omnis mortis neces-
sitas et cuiuslibet corruptionis siue labo-
ris ab illo homine aperte excluditur nē-
la autem questio ori de hoc ipō videt̄
sed sufficēti ratione si diligēter perspe-
cta fuerit soluitur. Quapropt̄ ex vtraque
palam ē quia nihil nisi pia volūtate do-
minus nostre et redēptor sustinuit in oi-
bus que passus est.

Que de virgine iusta deus cōceptus sit
nō ex necessitate quasi de peccatrice nō
posset sed quia sic decebat.

Mihi videtur de peccato qui-
dem originali sicut p̄posui suf-
ficiēter ostēsus est quō ad homi-
nē de virgine cōceptū nulla ratione de-
scendere a parētibus potuit sed potius
iustus et beatus fieri ratōe exigente de-
buit. **Q**uobrem qm̄ de iusto patrē secun-
dum diuinā et de iusta matre scdm̄ hūa-
nā naturā iusto ab ipso origine vt ita di-
cūtū sit natus est non incōgrue pro origi-
li iniusta q̄ oēs filij ade habēt a sua ori-
gine iusticiā originalē habere dicēdus ē.

Quomō ista ratio et altera alibi data
concordent et different.

De personali iniusticia supflu-
um est disputare quod ad illum
nō attigerit qm̄ humana natu-
ra nunq̄ in illo sine diuina fuit nec illius
aīma vnq̄ agrauata contra volūtatem
aut vllomodo impedita est corpore cor-
ruptibili: que anima qm̄ ipa imo tot⁹ il-
le homo et verbū dei deus vna persona
semper existit nūq̄ sine p̄fecta iusticia
et sapientia et ptate fuit quā semper a se
ipso ille secūdum personā sicut deus ha-
buit licet in naturis humana a diuina qd̄
habuit accepit. Alciorem autē aliam ra-
tionem quō deus assumpsit hominē de
massa peccatrice sine peccato velud azi-
mum de fermēto p̄ter istam q̄ hic et il-
lam quā alibi posui esse non nego: quaz
si mihi ostēsa fuerit libēter accipio et me-
as siquidem nō arbitror contra verita-
tem poterint ostēdi non ceneo.

Quā nat⁹ de virgine pro originale pec-
cato habuerit originali iusticiam.

Quō peccatū originale nec ma-
ius potest esse q̄ dixi nec minus
quia cuz infans iā rationalis est
humana natura nō habet in illo iusticiā
q̄ accepit in adā et quā semper deberet
habere: nec eam excusat impotētia quia
non habet sicut supra dictum est. Illud
tamen nō per omnia tam graue sicut su-
pra posui existimo. Nam qm̄ ad homi-
nem de virgine cōceptum ostēdere vo-
lebam illud non pertinere tale istud con-
stitui cui aliud non possit addi nec sicut
dixi propter hoc qd̄ inuestigabam vide-
re pondus eius minorare. De quo quid
mihi videatur breuiter nūc aperiā. Pec-
catum apertū in infātes descendere: vt
sic puniri pro eo debeant ac si ipsi singu-
li illud fecissent personaliter sicut adam
non puto: q̄uis propter illud factum sit
vt eorum nullus possit nasci sine pecca-
to qd̄ sequitur dāpnatio. Cum em̄ dicit

e

De conceptu virginali

apls qz mors regnavit ab adā vsq; ad moysen etiā in eos qui nō peccauerunt i similitudinē preuaricatōis ade aperte videtur significare qz non illis persona- liter imputet ipa ade puaricatio aut aliud tāmagnū q̄uis oēs filios ade excep- to x̄gis filio pctōres et filios ire i scriptis suis pnūciat. **Mā** cū ait etiā in eos q̄ nō peccauerunt in similitudinē preuaricatōis ade pōt sic intelligi ac si dicat etiā i eos q̄ nō tm̄ peccauerūt q̄tū adā peccauit p- uariatio. **Et** cū ait. lex autem subintra- uit vt habūdaret delictum aut intellige- mus peccatur ante legem in illis qui nō peccauerunt i similitudinē preuarica- tōis ade minus quā ade pctū aut si nō minus erat habūdauit in eis peccatum post legem vltra pctū ade q̄ intelligere nequeo cū illud considero de cuius pō- dere et satisfactōe in cur deus hō q̄ mi- hi visum est sicut iā legisti exposui. **Ue-** ruz est tamen qz nullus ad hoc ad q̄ hō factus est z propagatio illi data est resti- tuitur nec a malis iniq̄ incidit hūana na- tura cruitur non per satisfactōem illius peccati per quod i eadē mala ipa se pre- cipitavit. **Dicit** aliquis si nō habent sin- guli pctm̄ ade: quō asseris nullū saluari sine satisfactōe peccati ade **Mā** qualiter iustis deus erigit ab illis satisfactōne peccati qz nō habēt. **Ad** quod dico. **De-** us nō erigit ab vilo peccatore plus qz de- bet. **Sed** quoniam potest reddere quā- tū debet solus x̄ps reddidit p oibus q̄ saluatur plus qz debetur sicut iam in pre- fatio opusculo dixi. **Adhuc** alio qz mo- do videntū est qua ratione peccatū mi- nus sit in infātibus qz in adā cū ab illo i oēs descēdat. **Per** vnū enī hominē qz ē per adā peccatū intrauit i hūc mundū et p pctm̄ mors. **Cur** aut̄ min⁹ sit nō co- gnoscit si cur et quō insit nō intelligat. **De** q̄titate originalis peccati. **XX.**
Quod q̄uis supradictuz sit q̄tū opus erat ad hic quod quereba-

tur tamen non erit supfluum si hoc bre- uiter repetitur. **Equidem** negari nequit infantes in adā fuisse tū peccauit sed in illo causaliter siue naturalit̄ velud in se- mine fuerūt in seip̄is psonaliter sunt: qz in illo fuerunt ipm̄ semē in se singuli sūt diuerse p̄sone. **In** illo non alij: ab illo in se alij q̄ ille. **In** illo fuerūt ille: in se sunt ipse fuerūt igit̄ in illo sed non ipi qm̄ nō dum erāt ip̄si: forsītā dicit aliquis istud esse quod alij homines in adā fuisse di- cūtur quasi nihil et inane quoddam est nec est nominādū esse. **Dicat** ergo illud eē fuisse nihil aut falsum siue vanuz quo fuit x̄ps: scdm̄ semē in abraam in dauid et in alijs patribus z quo oia que sūt ex semine fuerūt in seminibus: z nihil fecit se deum cū oia que procreat̄ ex semine ip̄e fecit prius in seminibus ip̄is. z dicat nihil vel vanū aliud esse hoc qd̄ si vero non esset hec que videmus esse nō esset. **Si** enī verū non est ea que natura pro- creat ex seminibus in illis pri⁹ aliud fu- isse nullomō ex ip̄is esset. **Qd̄** si hoc di- cere stultissimū est nō est falsum vel va- nū sed verū z solidū esse fuit quo fuerūt omnes alij hoies in adā **Hec** fecit deus inane aliud cū eos in illo fecit esse. **Sed** sicut dictū est in illo fuerūt nō alij ab il- lo z ideo lōge aliter qz sūt in seip̄is. **Ue-** rū q̄uis cōstet eos in illo oēs fuisse sol⁹ tamē filius virginis valde diuerso mo- do ab alijs in illo fuit. **Dēs** quippe alij sic fuerūt in illo vt per naturā ppagadi q̄ potestati z volūtati eius subdita erat de illo essent: solus vero iste non sic in eo fuit vt per naturā aut volūtatem ei⁹ de illo fieret. **De** alijs acceperat adā quan- do peccauit vt esset hic de quo illi futuri erāt: z vt de illo esset: de isto vero vt es- set hic vnde futurus erat: non aut vt de illo esset qz non erat prāte vt de ip̄o pro- pagaret̄. **Sed** nec in prāte eius erat vt de alia essētia aut de nihilo fieret. **Qua-** re non erat in eo vt hoc aliquo modo es-

et pec

erat tamen in eo nat
propagatus erat nec cuius
Rum est vsq; ad virg
propagatione z volūtas sen
propagatio aut vt ipa virg
parum volūtario d
ad adam produceret
propagatio a tamē nec volū
tatem semini aut nec natu
tatem spiritū sanctus z virg
propagare muliere virum m
propagari. **De** alijs q̄ erat in
propagatio vt de illo
propagatio non erat in illo vt alia
fuerit non erat in timore
propagatio est vt de illo esset
propagatio vt eius p̄ illo q
fuerit facta ē esset. **Sed** nec in
propagatio fuit ad adā vsq;
propagatio fuit in illo qz
fuerit ip̄e assumpt⁹ erat quē
propagatio vnde qm̄ hō fac
propagatio facta ē nō i volū
tate sed sola volū
tate mirabilis et minor qz
propagatio hōis hōis deus
propagatio dicitur nō esse era
propagatio qz erat illi qua
propagatio hōis hōis qz
propagatio volūtas semini ade
propagatio peccata. **Itm̄** ve
propagatio deus de adā quā
propagatio vt de illo de suo genere
propagatio ergo cōueniēte ad o
propagatio dicitur bonum: de
propagatio gane ade cōcedent
propagatio ppagadi naturā
propagatio prāte sic erat vt qz
propagatio hoc illi p̄ illū esset
propagatio arbitriū libertate vt
propagatio iusticia z fellitate tal
propagatio iustū illi dicit̄ est. **Qua-**
propagatio esse collatione postm
propagatio semina acceperat

et peccato originali

set quoquō . Erat tamē in eo natura de qua propagandus erat nec eius sed dei potestate. Nam et si vsq; ad virginē matrem in parētibus et volūtas seminavit et natura germinavit vt ipsa virgo partim naturali partim volūtario cursu ad suum esse ab adam produceretur sicut omnes alij: in illa tamē nec volūtas creature prolem seminavit nec natura germinavit sed spiritus sanctus et virtus altissimi de virgine muliere virum mirabiliter procreavit . De alijs ḡ erat in adam id est in eius potestate vt de illo essent : de isto vero nō erat in illo vt aliquo modo esset sicut non erat in limo: vnde vir primus factus est vt de illo esset mirabiliter: neq; in viro vt eua: de illo quem ad modum facta ē: esset. Sed nec in aliquo eorum in quibus fuit ab adā vsq; ad mariam erat vt esset: fuit tñ in illis qz erat in eis. Unde ipse assumēd⁹ erat quē ad modū erat i limo vnde prim⁹ hō fact⁹ est: et i eo vnde eua facta ē nō i volūrate creature aut ptāte: sed sola diuina virtute: sed iste tanto mirabilius et maiori gratia q̄to illi puri hoīes hic homo deus factus ē. Et de itaq; diuerso mō iste erat i adā quādo peccauit: q̄ erant illi qui volūtario et naturali cursu pcreatur . Illos ergo quodā mō fecit adā quos p acceptā ptātem hūana volūtas seminādo et natura germinādo procreat. Istū vero nō nisi deus fecit q̄uis de adā quia nō per adā sed per se velut de suo genere: ade vero. Quid ergo cōueniētius ad ostendendā magnitudinē bonitatis dei et ad plenitudinē gratiē ade cōcedebat quā sic tradiderat ppagādi naturā: vt quorū esse in illius ptāte sic erat vt q̄ ille naturaliter erat hoc illi p illū esset ita quōq; in eius esset arbitrij libertate vt qualis erat ipse i iusticia et felicitate tales eos ppagaret: hoc igit illi datū est. Quā itaq; in tāte gratiē celsitudine positus que bona sibi et illis seruāda acceperat spon

te deseruit. idcirco filij pdiderūt que pater illis (cū seruādo dare posset nō suā/do) abstulit. Hec mihi sufficere videtur ratio cur ad infātes pctm̄ et mala descēdāt ade: si diligēter remota nostra volūtate que sepe et multū impedit mentē ab intellectu rectitudinis ipsa pura iusticia cōsideret. Qualiter autē peccatum idem mihi videatur ad eos descēdere paucis expediā. Est pctm̄ a natura vt dixi et est peccatū a persona Itaq; qd est a persōa potest dici psonale: qd autē a natura naturale quod dicit originale et sicut psōale transit ad naturam ita naturale ad psonam hoc mō quod adam comedebat hoc natura exigebat: quia vt hec exigeret sic creata erat. Quod vero de ligno vetito comedit nō hec volūtas naturalis sed psonalis ade propria fecit: qd tamen egit persona non fecit sine natura. Persona em̄ erat quod dicebatur adā natura qd homo: fecit igit persona peccatricem naturā quia vbi adā peccauit homo peccauit. Siquidē nō quia homo erat: vt vitū presumeret: impulsus est: sed propria volūtate (quā non exegit natura sed persona pcepit) attractus ē. Similiter fit in infātibus econuerso. Mempe q̄ in illis non est iusticia quā deberet habere nō hec fecit illorū volūtas psonalis sicut in adā: sed egestas naturalis quā ipsa natura accepit ab adā. In adā nāq; extra quē de illa nihil erat: ē nudata iusticia quā habebat: et ea semper nisi adiuta careret hac ratione quia natura subsistat in personis et psone non sunt sine natura fecit natura psonas infātium peccatrices. Sic spoliavit persona naturam bono iusticiē i adam et natura egēs facta: omnes persōas quas ipsa de se pcreat eadem egestate peccatrices et iniustas facit. Hoc modo trāsit peccatū ade personale in omnes qui de illo naturaliter propagātur et est in illis originale siue naturale. Verum pater: magnam eē

De conceptu virginali

distanciam inter peccatū ade et peccatū eorum qz ille peccauit ppria voluntate. illi naturali peccant necessitate quā propria z psonal meruit illi^o volūtas. Sed cū nemo dubitat (qz par pena nō sequatur imparia peccata in hō tamē similis ē z psonalis z originalis peccati dāpnatō) quia null^o admittit ad regnū dei ad qd factus est hō nisi p mortem xpi: sine quo nō reddif. qd pro ade peccato debet. qz uis non oēs pariter in inferno torqueri mereatur. Nam post diem iudicij null^o erit angelus aut hō nisi aut in regno dei aut in inferno. Ita igif z peccatū infantū min^o est quāz peccatū ade z null^o tñ sine illa vniuersali satisfactōe saluat per quā magnū z parū dimittit peccatum. Cur aut non sit sine illa morte z quomō per illā sit salus hoīm in prefato libro sicut deus mihi dedit quesui z dixi.

Cur z quō descēdat in infātes. XXI.

Arētū vero proximoz peccata originale peccatū nō estimo ptenere. Quippe si adāz nequiuisset ad eos quos generaturus erat iusticiā suā pducere nequaqz posset eis suāz iniusticiā trāsmittere. Quare qm null^o post adā filijs suis queuit iusticiā suā suare nullā video rationē cur proximoz parētū peccata filiozū debebāt aiab^o imputari. Deniqz nulli dubiū est qd infantes nullā seruāt rectitudinē voluntatis propf ipaz rectitudinē. In hoc ergo sūt oēs pariter iniusti quia nullā habēt: quā oīs hō habere debet iusticiā. Hec nuditas iusticie descēdit ad oēs ab adā in quo hūana natura se spoliavit eadez iusticia. Nam z si in adā illi remāsit aliqua iusticia vt in rebus aliquibus rectaz seruaret volūtatē sic tamē priuata est illo bono quo sibi iusticiā custodire poterat imposteros vt in nullo eozū ipa cum aliqua iusticia se ppagare queat. Plus itaqz in infātibz auferre sibi non valuit quā omnē iusticiā z beatitudinē que nē-

li datur aliquo carenti debita iusticia. Quae autē proximoz parētum iniusticia possit hāc augere iusticie nuditatez que non valet in infātes ab ade peccata maior descēdere non videt possibile. Nam vbi nulla est iusticia nulla potest auferre iusticia. Unde aut nulla potest abstrahi iusticia ibi addi nulla valet iniusticia. Nulla ergo infātib^o suis addere queunt iniusti parētes iniusticiā sup predictam nuditatē iusticie. At vbi nulla iusticia: nil phibet aliquā inuenire iusticiā. Verisimilius igitur z possibilis videt si parētes iniusti aliquā suis infātib^o adderent iniusticiā qd iusti suis aliqz dare possent iusticiā. Quod si sit: habēt infātes iustozū aliqz iusticiā. Si vero hoc est leuius dāpnant quā infantes iustozum si moriūtur sine baptismo aut si saluent cum aliquo suo pcedēti merito eligūtur. Quod paulus apłs negat vbi p Jacob z esau pbat nullū nisi oīm merita pcedēte gratia saluari. Quā itaqz nullam dant iusti parētes ante baptismū in fantibus suis iusticiā nullā vtiqz addūt iniusti suis iniusticiā. Quod si dicat non addūt iniusti parētes suis infātib^o aliqz iniusticiā quibus auferre nequeūt vllam iusticiā sed originale quā habent ab adam faciūt in eis grauiorem: ergo z iusti in suis reddūt eum leuiorem. Quare si minus sint iniusti infātes iustozum quā iniustozū min^o debēt reprobari quā illi. Quod dicat. qui audeat z ostendere potest. Ego vero non audeo cū mixtim videā z iustozū infātes ad baptismi gratiam eligi z ab illa reprobari. Sed z hoc si quis dicit non valet ostēdere. Quippe sicut hoc modo non est iusto iustior: nisi qui volūtatē magis aut appetit aut vitat quod debet: ita non est iniusto iniustior nisi qui plus amat aut contempnit quod non debet. Si igif infātes nequeunt ostēdi mox vt aiām habēt. ali^o alio maius vel minus velle quod debet aut

et pecc

obtinere potest pbat
... nec nulli sua
... in suis infātibz
... nec in infātibz
... Quare
... nec numero nec
... originale peccatū
... augere vide
... adā in infātibz
... deputari. Re
... bona parētū filio
... corpis z sic
... filios z nepos
... generationē
... in h
... bona enāz
... iusticiā
... est inferre
... in oibus infā
... equalē ei sicut
... iusticiā
... equaliter
... nō ē
... filiozū
... hoc m
... p ea illa
... aliqua
... Sed sicut
... a pecc
... oīm mer
... dicitur. Quā
... deo libe
... inducere z cū
... debet hōc
... peccatū
... peccatū
... pūpis pūis
... pūis bon
... z cogit
... filiozū
... z malis
... pūis
... z reddet

virginali

et peccato originali

quod nō debet nemo potest pbare q̄ in infātibz alius alio nascat̄ iustior v̄l in iustior: Paniter ergo nec iusti sua iustitia reddere vidētur in suis infātibz originalē iniustitiā leuiorem nec iniusti in suis sua iniusticia grauiorē. Quapropt̄ si parentes iniusti nec numero nec magnitudie queant originale peccatū suis infātibz suo peccato augere videt̄ mihi peccata parētū post adā in infātū originali peccato nō deputari. Nec nego propter merita bona parētū filijs multa et magna beneficia corpis et aie impēdi propt̄ pctā parētū filios et nepotes vsq; ad terciā et quartā generatōem et forsitā vltra diuersis tribulatōibus in hac vita flagellari et ea pdere bona etiaz in aīa q̄ forsitā p̄ illos psequerētur si iusti eēt q̄ rū exempla nimis lōgū est inserere. Sz dico pctm̄ originale in oībz infātibz cōceptis naturaliter equale eē sicut peccatū ade q̄ est causa cur nascūtur i illo ad omnes pertinet equaliter.

¶ Pctā parētū post adā nō cōputet̄ in originali peccato filiorū. **XXII.**

¶ Aut pctā parētū aliquādo nocet̄ aiabus filiorū hoc mō pot̄ fieri existimo nō q̄ ea illis deus imputer: aut quod eos in aliqua delicta propter parētes inducat Sed sicut sepe meritis parētū filios iustiorū a peccatis eruit ita filios iniustiorū eorū meritis in suis aliquando derelinquit. Qm̄ enim nemo liber est a pctō nisi deo liberante cū nō liberat dicit̄ inducere et cū nō molit̄ indurare. Itaq; satis videt̄ susceptibilis q̄ aīam peccatricē cui nihil p̄ter penā debet propter parētū peccata in suis dimittat peccatis vt p̄ ipis puniat̄ quā q̄ eā alienis oneret vt p̄ illis torqueat̄. Ita igif̄ sine repugnātia et originale peccatū est idē in oībz et filiū non portabit iniquitatē patris et vnusquisq; onus suum portabit et recipiet put̄ gessit in corpore siue bonū siue malū et reddet deus

pctā parētū filijs etiā in terciā et quartā generatōem etiā si hoc sit in aīa: et quicquid aliud legit̄ q̄ aiabus filiorū imputari peccata parētū significare videtur: Quippe nō morit̄ aīa filij pctō patris sed suo nec portat q̄s iniquitatē patris cūz in sua relinquit sed suā nec onus alienius s̄ suū: nec recipit put̄ pater. Sed vt ipse gessit in corpore Sed qm̄ propt̄ pctā parētū a suis malis nō est liberat̄ ea q̄ portat eisdē pctis parentū imputat̄ur.

¶ Quō noceat̄ aiabus eorū. **XXIII.**

¶ Si obicit̄ qz oēs qui nō saluantur p̄ fidē que ē in x̄po portat̄ iniquitatē et on⁹ ade vt p̄ hoc velit pbare infātes aut aliorū quoq; parētūz iniquitatesz similiter debere portare aut illius nō debere cōsideret diligēt̄er quia nō portat̄ pctm̄ ade sed suū. Itā aliud fuit pctm̄ ade aliud infātū qz differunt vt dictū ē. Illud em̄ fuit causa: istud ē effectus. Adā caruit debita iusticia nō quaz alius sed quā ip̄e deseruit Infātes carēt ea nō quā ipi sed ali⁹ dereliquit. Itā est ergo idez pctm̄ ade et infātum et cū dicit̄ ap̄lus qd̄ supra posui qz mors requirit̄ ab adā vsq; ad moysen etiā in eo q̄ nō peccauerūt in similitudinē p̄uaricatiōis ade sicut significat̄ infātū minus eē quā ade pctm̄ ita apte mōstrat̄ aliud esse. Quapropt̄ cū dāpnat̄ infās p̄ pctō originali dāpnat̄ nō p̄ pctō ade sed p̄ suo. Itā si ip̄e nō haberet suū pctm̄ nō dāpnaretur Ita ergo nō portat̄ iniquitatē ade s̄ suā quā ideo dicit̄ portare qz iniquitas illi⁹ pcti isti⁹ causa fuit. It̄ec aut̄ causa q̄ fuit in adā vt infātes in pctō nascātur: nō ē t̄m alijs parētibz qz nō habet in eis hūana natura ptātē que ad modū dixi vt filij iusti ppagētur. Quare nō ita sequit̄ vt p̄ pctō illoz sit in infātibz peccatus Quō t̄m null⁹ (sicut pro peccato ade, parceret pctm̄ patris s̄ suū. **La. XXIII.**

¶ Originale igif̄ pctm̄ nō aliud intelligo quā qd̄ ē infante mor vt

c ij

De conceptu virginali

aiam habet rationales quicquid prius in corpore non dum sic aiatur factus sit ut est aliqua membrorum corruptio: vel post siue i aia siue in corpore futurum sit quod propter predictas estimo rationes in omnibus infantibus naturaliter propagatus esse equale et omnes qui in illo solo moriuntur equaliter dampnari: siquidem quicquid peccati super illud addit personale est: et sicut persona propter naturam peccatrix nascitur ita natura propter personam magis peccatrix redditur quia cum peccat persona quilibet peccat homo.

Quid sit originale peccatum quod in omnibus sit equale. Capitulum XXV.

Hec patrum quod originale dico aliud intelligere nequeo in ipis infanti nisi ipsam quam supra posui factam per inobedientiam ad eius iustitiam debite nuditate per quam omnes filii sunt ire: quoniam et naturam accusat spontanea quam fecit in adam iustitiam deserto nec personas excusat ut dicitur est recuperandi in potentia quam comitatur beatitudinis quoque nuditas: ut sicut sunt sine omni iustitia ita sunt absque omni beatitudine per quam duas nuditates in huius vite exilio expositi sunt et pariter propter misericordiam incessanter vobis occurrerent et vniuersis irruentibus nisi quantum diuina defecerunt dispo-

Contra illos qui non putant iustitiam infantes non debere dampnari. XXVI.
Tunc quorum animus infantes debere dampnari qui sine baptismo moriuntur ob solam iniustitiam quam dixi non vult accipere quoniam nullus homo iudicat eos reprehendendos de peccato alienae personae: et quia nondum sunt iusti et intelligentes in tali etate nec putant deum districtius in nocentes debere iudicare quam iudicat homines. **Quibus dicendum est quod aliter deus erga infantes debeat agere aliter homo. Nam homo non debet exigere a natura quod ipse non dedit et quod sibi non debet. Nec iuste redarguit homo hominem cum culpa nasci sine qua ipse non nascitur et de qua non nisi per alium sanatur. Deus vero recte exigat a natura quod dedit et quod**

bi iuste debet. Sed et hoc iudicium quod infantes dampnari non est alienum multum si consideret ab hominum iudicio. Si quis enim vir et uxor eius ad magnam quandam dignitatem et possessionem nullo suo merito sed gratia sola perfecti simul crimine graue inexcusabiliter committunt et pro eo iuste deiciuntur: et in seruitutem rediguntur quis dicet filios quos post dampnationem generant eidem non debere subiacere seruituti: sed potius ad bona quam parentes iuste perdidit gratis oportere restituere. Tales primi parentes et filii eorum quis iuste pro culpa sua de beatitudine in misericordiam dampnati in eodem generant exilio de similibus itaque simile debet esse iudicium sed de illis tanto districtius quantum delictus eorum probari potest improperabilibus Deum quod omnes homo aut saluatur aut dampnatur: omnes homo qui saluatur ad regnum celorum admittitur et omnes qui dampnatur ab eo excluditur. Qui vero admittitur praebeatur ad similitudinem angelorum in quibus nullum unquam fuit aut erit peccatum quod fieri nequit quod diu est in eo aliqua macula peccati. Impossibile itaque est aliquem hominum cum aliquo quousque pro vno peccato saluari. Quare si quod dixi originale peccatum est aliud quod peccatum necesse est omnem hominem in eo natum in illo non dimisso dampnari.

Quo impotentia haberi iustitiam excuset eos post baptismum. Ca. XXVII.

Tri in potentiam haberi iustitiam non excusare iniustitiam infantium. **Querit quod aliquis forsitan dicet. Si in infante peccatum id est iniustitia est ante baptismum non excusat impotentiam haberi iustitiam sicut dicitur et in baptismo non remittitur peccatum nisi quod prius erat cum post baptismum sit sine iustitia quam diu infans est nec intelligere potest iustitiam quam seruet. Siquidem est iustitia rectitudo voluntatis propter se seruata quod non est iniustus etiam postquam baptizatur est. Si ergo baptizatur moritur in infamia non statim post baptismum cum penitere non dicit sciri non habet debitam iustitiam nec excusat impotentiam iniustus transit de hac**

et pecca

...ante baptismum nec
 ...non est alienum multum si
 ...Si quis enim vir et
 ...uxor eius ad magnam quada
 ...dignitatem et possessionem
 ...nullo suo merito sed gratia
 ...sola perfecti simul crimine
 ...graue inexcusabiliter
 ...committunt et pro eo iuste
 ...deiciuntur: et in seruitutem
 ...rediguntur quis dicet
 ...filios quos post dampnationem
 ...generant eidem non debere
 ...subiacere seruituti: sed potius
 ...ad bona quam parentes iuste
 ...perdidit gratis oportere
 ...restituere. Tales primi
 ...parentes et filii eorum
 ...quis iuste pro culpa sua
 ...de beatitudine in misericordiam
 ...dampnati in eodem generant
 ...exilio de similibus itaque
 ...simile debet esse iudicium
 ...sed de illis tanto districtius
 ...quantum delictus eorum
 ...probari potest improperabilibus
 ...Deum quod omnes homo
 ...aut saluatur aut dampnatur:
 ...omnes homo qui saluatur
 ...ad regnum celorum admittitur
 ...et omnes qui dampnatur
 ...ab eo excluditur. Qui
 ...vero admittitur praebeatur
 ...ad similitudinem angelorum
 ...in quibus nullum unquam
 ...fuit aut erit peccatum
 ...quod fieri nequit quod diu
 ...est in eo aliqua macula
 ...peccati. Impossibile itaque
 ...est aliquem hominum cum
 ...aliquo quousque pro vno
 ...peccato saluari. Quare si
 ...quod dixi originale peccatum
 ...est aliud quod peccatum
 ...necesse est omnem hominem
 ...in eo natum in illo non
 ...dimisso dampnari.

...de eodem libro
 ...quod
 ...videtur
 ...quod si

et peccato originali

vita sicut faceret ante baptismum nec ad regnum dei admittit intra quod nullus iustus recipit quod catholica non tenet ecclesia. Sed si in baptismo peccatum in infamia futurum remittit infans? cur non et illa que in sequenti fuit etate. Ad quod respondeo quod in baptismo peccata penitentia ante baptismum erant delentur. Quapropter originalis impotentia iustitiam habendi iam baptizatus non imputatur ad peccatum sicut prius. Quod admodum igitur prius excusare non poterat absentiam iustitiam quam ipsa erat in culpa sic post baptismum illa omnino excusatur quia remanet sine omni culpa. Unde fit ut iusticia que ante baptismum debebatur ab infans sine omni excusatione post baptismum ab illis non exigatur quasi ex debito. Quod ergo sola originalis impotentia non habet iustitiam non sunt iniusti quoniam non est in eis absentia debite iustitiam. Non enim est debitum quod sine omni culpa est impossibile. Quare si sic moriuntur quia non sunt iniusti non damnantur sed iusticia christi que se dedit pro illis et iusticia fidei membris ecclesie que pro illis credit quasi iusti saluantur. Hec breuiter de originali peccato pro capacitare intellectus mei non tam affirmando quam coniectando dixi donec mihi de aliquando melius reuelet. Si cui vero aliter visum fuerit nullius respicio sententiam si vera probari poterit.

Explicit liber anselmi de conceptu originali et peccato originali.

Declaratio cuiusdam de eodem libro in-

(cipit.

Quidam quod hoc

dicatur scilicet in semine que concipitur homo non magis esse culpam quam aliquam vel originale vel actualis quam est in spiritu sancto

si quis mala voluntate expuat aut de sanguine suo aliud emittat reprehendunt falsum esse ex his astruentes quod in ipso semine sit quedam fames peccati corruptio nature humane et inde origo peccati originalis. Sed si ab eis

quodammodo appellatur fomes peccati quod in illo sit et corruptio nature: non video quod rident possint de ratione illa cum res ratione carere vel ad peccatum incitare potest vel ad virtutem ut ait ambrosius de sacramentis sermone primo Iudeus viceos baptizat et calices quasi in sensibilia vel culpam possint habere vel gratiam. Quod igitur nec culpam potest habere nec laudem non potest fomes esse peccati vel virtutis. Tale est semine quod concipitur homo cum sit insensibile ergo insensibile semine illud cum in eo non sit nec esse culpa possit nec esse potest fomes peccati. Quod autem in eo ipso sit causa corruptio humane nature non videtur si vocant corruptioem eam que de peccato processit et cum peccato inest. Est enim quedam nature nostre corruptio que de peccato quidem processit: sed cum peccato inest aliquando: aliquando cum peccato non inest. Corruptio illa que tantummodo pena est et non peccatum ut morbi corporum nostrorum et alie incommoditates et mors ipsa que corruptio sine peccato fuit in corpore christi: et sine peccato mortali est in sanctis hominibus in hac vita: eadem cum peccato inest peccatoribus. Hec corruptio non habet causam in semine nec ex semine: licet patriseat in omnibus que generantur paterno semine. Sed cum sit pena peccati habet causam in peccato primi parentis propterque inflata est non semini insensibili sed eis que sentire et sustinere debent molestiam afflictiois. De hac autem corruptioe oritur quedam alia corruptio que in semine quidem est non autem a semine causam habet: ut cum de morbidis parentibus semine morbidum formatur in morbidum plene de quo medici considerant in hac nec culpa est nec tantum culpe originalis vel actualis. Et de hac non puto eos dicere. Si autem vocatur corruptioem ipsum peccatum quod quidem potest dici corruptioem virtutis ea ratione est a peccato semine ut premissa ambrosius docet auctoritas. Quid igitur appellatur fomes peccati vel corruptioem nature que est in semine. Forte dicere volent quod hec auctoritas vera sit: sed de semine ex quibus homines sunt sic vera

Decōceptu virginali

esse non possūt sicut etiā ab ambrosio de illis dicta nō fuerit. **Nā** q̄ in tali semine sic peccatum ostēdit augustinus in scdo libro de nuptijs z concupiscētia. **Naturā** hoīs inquit habz auctorē deū in qua ex vitio inobediētie trahit origiale peccatū. **Nā** si semē ipm nullū habet viciū quid est q̄ scriptum est in libro sapiētie nō ignoratis qm̄ nequā ē illoꝝ natio z naturalis malicia ipōꝝ. **Et** qm̄ nō poterat mutatio illoꝝ imppetuuz. **Semen** em̄ erat maledictū ab initio. **Itempe** de quibuscunq; dicat ista: de hoībuz dicitur. **Quō** ē ergo cuiuslibet hoīs malitia naturalis z semē maledictū ab initio: nisi ad illud respiciat q̄ per vnum hominēz pctm̄ in mōm z p̄ pctm̄ mos z ita in omnes hoies p̄trāsijt in quo oēs peccauerūt. **Cuius** autē hoīs cogitatio nō potest mutari imppetuum: nisi quia per seip̄z non potest nisi gratia diuina subueniat qua non subueniēt: quid sūt hoies? nisi q̄ ait petrus ap̄ls velut muta anima/ lia procreata naturaliter in captiuitatez interitum: hec augustinus. **Ecce** autē habetis in hac auctoritate culpa esse in semine. **His** ergo qui hec p̄tendunt respōdemus. **Primo** dicāt vnde ostēdere possunt aug⁹ sensisse hic de ip̄o semine q̄ hō semināf. **Semē** em̄ equoce z de eo q̄ ē causa: z de eo q̄ ē ex causa: vt illō. **Semē** abrahe sum⁹. **Iuxta** quē modū semē maledictū est: id ē: illi sūt maledicti qui sunt de semine vel generatōe in malicia perseverātium si ipi sunt in eodē pseuerantes. **Non** ita est aiunt. **Dicit** em̄ hoc manifeste augustin⁹ querens. **Quomō** est cuiuslibet hoīs malicia naturalis et semen maledictuz ab initio? **Cuiuslibet** inqt hoīs malicia natural et semē maledictū ab initio. **Sicut** em̄ cuiuslibet hōminis malicia ē naturalis: ita cuiuslibet hominis semē maledictū dicimus quia non valet hoc zeuma: id est: repetitio a superiori nec ip̄e augustin⁹ eā repetitio-

nem fecit. **Quare** non cogimur cōsentire eā faciētib⁹ sed sic dicim⁹. **Cuiuslibet** hoīs malicia ē naturalis z ipse est semē maledictū non ei⁹ semē maledictū q̄ in eo nō ē pctm̄ v̄l possum⁹ figuratie dicere ipsū semel maledictū eē p̄ eo q̄ ex eo erūt q̄ maledicti erāt iuxta illud. **Maledicta** terra i operib⁹ tuis id ē opa tuā in terra. **Non** em̄ terra maledicta est cū ipsa alibi dicatur sc̄ta licet eā pctōres operentur. **Ut** locus in quo stas terra sc̄ta est alioquin eadē z maledicta z sc̄ta esset. **Sic** semen maledictū quia maledicti qui ex semine. **Iuxta** quē modum Anselmus noster optime z vere exponit illam auctoritatē Job. de immūdo semine q̄ tamē in seneq; immūdū ē neq; maledictū. **Imo** inquit de semine qd̄ ē materia carnis hūane videt̄ dicere augustinus dum sic incipit. **Nā** si semē ipsum nullū habet vitium ad quid em̄ fieret relatio p̄ ipm̄. **Non** em̄ p̄cessit sermo de semine sed sepe fit p̄ hoc p̄nomē nō relatio sed p̄prietatis quedā expressio ei⁹ rei que in causa dicti est vt etiā palladi⁹ de rusticatōe incipit. **Part** prima ē prudētie ip̄am cui p̄cepturus est estimare p̄sonā. **Nulla** igit̄ per ip̄am fit relatio sed p̄prietatis eius que in p̄sona ē expressio. **Ac** si dicat ip̄am personā id est virtutē vel sciētiam vel dignitatē vel artē v̄l p̄fessionē p̄sonē vel tale quid eius. **Sic** et hic accipit̄ ip̄m cū de semine agit quasi dicat. **Ip̄m** semē id est ratio seminis ea esse vt non sine vitio sit. **Nā** si non in vitio est si nullū habet vitium qd̄ est qd̄ scriptū est zc̄. **Ad** hoc respōdem⁹. **Quicqd̄** sit de relatōe vel de p̄prietatis: expressione per hoc p̄nomē ip̄m in semine nulluz esse pctm̄ p̄bat. **Augustinus** alias questionē faciēs. **Jeronimo** de origie aie dicit q̄ cotidie de⁹ creat nouas animas. **Qd̄** augustin⁹ nec recipiēs nec ip̄obās q̄rēs at̄ qd̄ J̄es. r̄ideat obiecti q̄stioez talē facit ei in eplā de origie aie. **Si** omnia

et peccat

...non enim infidēdo cr
...quādo vel quō
...questio nō q̄
...dicitur in semine quo
...peccatū origiale. **Dic**
...quis hic q̄ in ip̄e mō
...In semine peccatū ē
...de p̄mo hoī in oī
...quis quo peccatū
...Semē au
...peccatū ē
...dicitur in q̄ dicitur a
...fontem: q̄
...Beronimo respōdit
...solutū qui de eo q
...sentia p̄bit. **Et**
...quādo qd̄ solū
...Augustinum ob
...sup̄a p̄p̄ta
...semē de semine qd̄ (p̄ma est
...Rata est erg
...Beronij z nōm Anselmi gen
...intelligēda qd̄ i retribū
...culpa. **Item** ab
...auctoritate Job̄is oam
...dicit qd̄ post conceptum s
...virginis sp̄s semine fi
...peccatum in ea purgatur
...peccat. **Et** idē credo
...auctoritatē qd̄ op̄neret ali
...illud virginalē licet no
...comitate tamē mundat
...semē sp̄s semine operatō
...nōm Job̄am
...sua pudicare v̄p
...nulla legim⁹ nisi que
...in rethmōū v̄rodu
...loco cognouimus. **Et** nō
...Beronij est. **Jeronimo** nōm sem
...rethmōū ferre m
...in semine de afflic
...regie nolre. **Beata**
...virgo maria q̄m dicit
...mueris que sicut
...posset in

et peccato originali

hui⁹ infatuli recens nati infudēdo crea-
ta est z creādo infusa quādo vel quomō
peccauit hic i adā: hec questio nūq̄ pos-
set esse illi⁹ qui diceret in semine quo cō-
cipit hō esse peccatū originale. Diceret
em̄ ei. Quid queris hic q̄ tu ipse indubi-
tante fateris. In semine peccatū z vici-
um quod traicit de primo hoīe in omēs
posterōs frustra queris quō peccatū q̄
seminaliter de adā p̄cessit. Semē autēz
culpā secū trahit: h̄ in q̄ diceret ei Qua-
re si hec augustinus sentiret: nūq̄ Jero-
nimo eā questione faceret: huic autē que-
stioni nihil est a Jeronimo respōsus nec
eaz ipse augustinus soluit qui de origine
anime nullā certā sententiā ptulit. Et de
aut moderni p̄ceptores quō eā soluant.
In tantū per ipsū Augustinum obtinui-
mus in auctoritate eius supraposita nō
eū intellexisse de semine qd̄ sperma est h̄
dixit in semine esse vitium. Rata est ergo
sentētia Ambrosij z nostri Anselmi gene-
raliter que intelligēda qd̄ i resēbili nec
gratia sit nec culpa. Attamen adhuc
opponūt d̄ auctoritate Johānis dama-
sceni quis dicat qd̄ post conceptum siue
consensū beate virginis spūssāctus sup-
ueniens esse peccatum in ea purgauerit
et omnē fomitē peccati. Et ide credo vo-
lūt habere auctoritatē qd̄ oporteret ali-
quatenus semē illud virginale licet non
esset ex viri comixtione tamē mundatū
esse a peccati fomite spūssācti operatōe.
Ad hoc respōdem⁹ nihil nos Johanni
damascēo in dictis suis p̄iudicare vtpo-
te qd̄ ei⁹ scripta nulla legerim⁹ nisi qua-
tenus ea ab alijs in testimoniū introdu-
cta multis in locis cognouimus. At no-
bis promptuz est. Jeronimi nostri san-
ctissimi z doctissimi testimoniū ferre in/
cōtrariū dicētis in sermone de affūptōe
eiusdē domine z regie nostre. Beata in-
quit z glorioza virgo maria q̄uis dudū
incōparabilis esset vniuersis que sub ce-
lo sūt virginibus vt decēter posset in se

suscipe diuinitatē amixtionē salua vtra-
q̄ natura tñ cū gr̄a replet cū spūsancto
p̄fūdēt cū spūsancto obūbraf̄ sit p̄ciosior
merit⁹: celsis sblimior fastigijs p̄chior
sanctitate gloriosior suorum meritis et
prerogatiuis meritorū: ita vt nullis iam
v̄sibus sit ip̄a eadez manapāda nisi di-
uinis. Rogo te Johānes damascene
vl̄ quicumq̄ es in tali sentēcia qd̄ putes
beatam dei matrē post annūciatōm san-
cti angeli tūc primum insupuentōe spiri-
tus sancti amisisse vel peccatū vel fomi-
tem peccati: rogo in quā te p̄ eandē bea-
taz theotocō desiste: noli emulari in ma-
lignātibus: cessa sincerissimū vas incru-
stare solue calciamēta pedū tuorū quod
impedit p̄gressū recte intētionis tue. Si
quidem zelū dei habes in hac parte sed
forte nō scdm̄ sciētiam. Forsitan em̄ pu-
tas i hac errore deo te obsequiū exhibe-
re: quod si noluer⁹ cessare scito quod ter-
ra hec quā calcas deuorat habitatores
suos vlcionē faciens in oēs filios diffi-
dentie. Adhuc audi quid dicat inde
nostrozū temporū spūssancti organū be-
atus Bernard⁹ abbas clareuallis. Spi-
ritus sanctus supueniet in te z virtus altis-
simi obūbrabit tibi. Superi⁹ dicta ē gra-
tia plena z nūc quō dicitur spūssāct⁹ su-
pueniet in te zc. Nūquid potuit repleti
gratia z nec dū habere spūssāctū cū ipse
sit dator gratiarū. Si autē iā spūs erat in
ea quō adhuc tāq̄ nouerit supuenturus
repromittit. An forte ideo nō dicit sim-
pliciter veniet i te sed addidit super: qz
et prius quidē fuit in ea per multā grati-
am sed superueniēte nunciatur propter
habundātoris gratie plenitudiēz quā
effusus est super illam. At vero cū
plena sit illud ampli⁹ quomō capere po-
terit? Si autem aliud pl⁹ capere potest
quō aut plena fuisse intelligēda est? An
prior quidē gr̄a ei⁹ tñ repleuaret mētez
sequēs vno z v̄tuz p̄fūdere debet qua-
ten⁹ scilicet plenitudo diuinitatis q̄ ate

Decōceptu virginali

In illa sicut et in multis sanctorū spiritua-
liter habitat etiam sicut in nullo sanctorū
corporaliter in ipsa habitare incipiat? Quid
est virtus altissimi obumbrabit tibi? Qui
potest capere capiat et forte propter hec
maxime dictū sit obumbrabit tibi quia res
nimirum in sacramēto erat et quia sola per
se trinitas in solo et cum sola virgine vo-
luit operari soli datū est nosse cui soli da-
tum est expediri. Hec nos quidē bre-
uiter introduximus cōtra hoc quod op-
ponunt de iohanne damasceno cui nos
dare determinatōm presūptuosū eēt: quod
quo sensu dixerit penitus ignoramus.
At si ille ieronimo et nostris cōtraria hic
dixit libet in hoc eodem potius adherere
non ei sed ieronimo et nostris. Proponit
adhuc anselmo nostro quod in hoc ipso
libro dixerit: quod nulla ratio nisi veritas
nullus intellectus permittit ad hominem de
sola virgine cōceptū et de peccato masse
peccatricis aliud potuisse vel debuisse ac-
cedere: etiam si non esset deus: quibus de il-
la massa esset assumptus. Dicunt enim cristū
non potuisse nec voluisse peccare non quia
filius virginis. Sed quia deus fuit cristus.
Aliunt: nec voluit nec peccare potuit: er-
go deus fuit. Quid ergo dicemus de san-
ctis angelis qui ex gratia confirmationis
non volūt nec possūt peccare: vel si adā
antequam peccasset aliquos qui ante ipsū
in iusticia confirmaretur genuisset de il-
lis quid dicemus? Utrique si illi cum nec vel-
let nec possēt peccare: non ideo deus vel
dei essent: sicut in christo videndū: vtrū quod
peccare non potuit nec voluit sola diuini-
tas ei homini vnita in causa fuerit. Nam
quia ipsa plurimū et maxie adinuenerit om-
ni constat fideli. Sed aliud est causā simpli-
citer esse. aliud cause supplementū cōfer-
re. Dicunt forte quia post peccatū adē nul-
la caro mortalis non vnita deitati absque
peccato esse pualuit: vel pualere potuis-
se quocūque modo deus aliquē vel aliquā
absque semine viri creasset dummodo de adā

esset. Sed cum hoc dicunt causā peccati
ut supra in semine ponūt quod vtrique deus
sicut facit esse ex mare et femina sic facere
potest ex femina sola. Ipsi igitur soluant quod
supra diximus et ex auctoritate et ex rati-
one et libeter audiemus. Quid si non po-
tuerint constabit nobis sicut constat ex
anselmi rōe irrefragabili quecūque signi-
tur alio modo quā adā generauit quod non te-
neatur preiudicio peccati originalis quod per
traducem ex adā descendit licet ille deus
non sit ut christus fuit: et ita si voluerit non pec-
care poterit: et non velle peccare cum pos-
se non peccare valebit donec ei confirmas
gratia non posse velle et non posse peccare
superauit. Consentit nobis augustinus
in tercio contra Julianum: frustra
inquit putas ideo in paruulis non esse de-
lictum quia sine voluntate que in eis ni-
la est esse non potest. Hoc enim recte dicitur
propter propriū cuiusque peccatum: non
propter primi parētis originale delictum
sive contagiū. Quod si nullum esset per-
fectio nulli malo paruuli obstricti nihil ma-
li vel in corpore vel in anima sub tāta dei
potestate pateretur. Unde in his ver-
bis prudens lector hanc maximā incur-
rere. A quocūque remouetur pena pec-
cati ab eodem et peccatū remouetur et non
cōuertitur. A quibus ergo paruulis re-
mouetur in corpore et animo peccati penā
augustinus prius ab eis remoueri docet pec-
catum omne et contagiū peccati. Illi er-
go non essent nec deus nec dii et tamē pos-
sent si vellent non peccare et confirmati
non possent peccare. Recte ergo et verū
sime anselmus quia cum eo est veritas et
filius veritatis Augustinus.

Explicit de cōceptu virginali et pec-
cato originali.

Incipit prohemium in prologo li-
brum. Anselmi. Abbatis Beccensis et
Archiepi Cantuariensis.